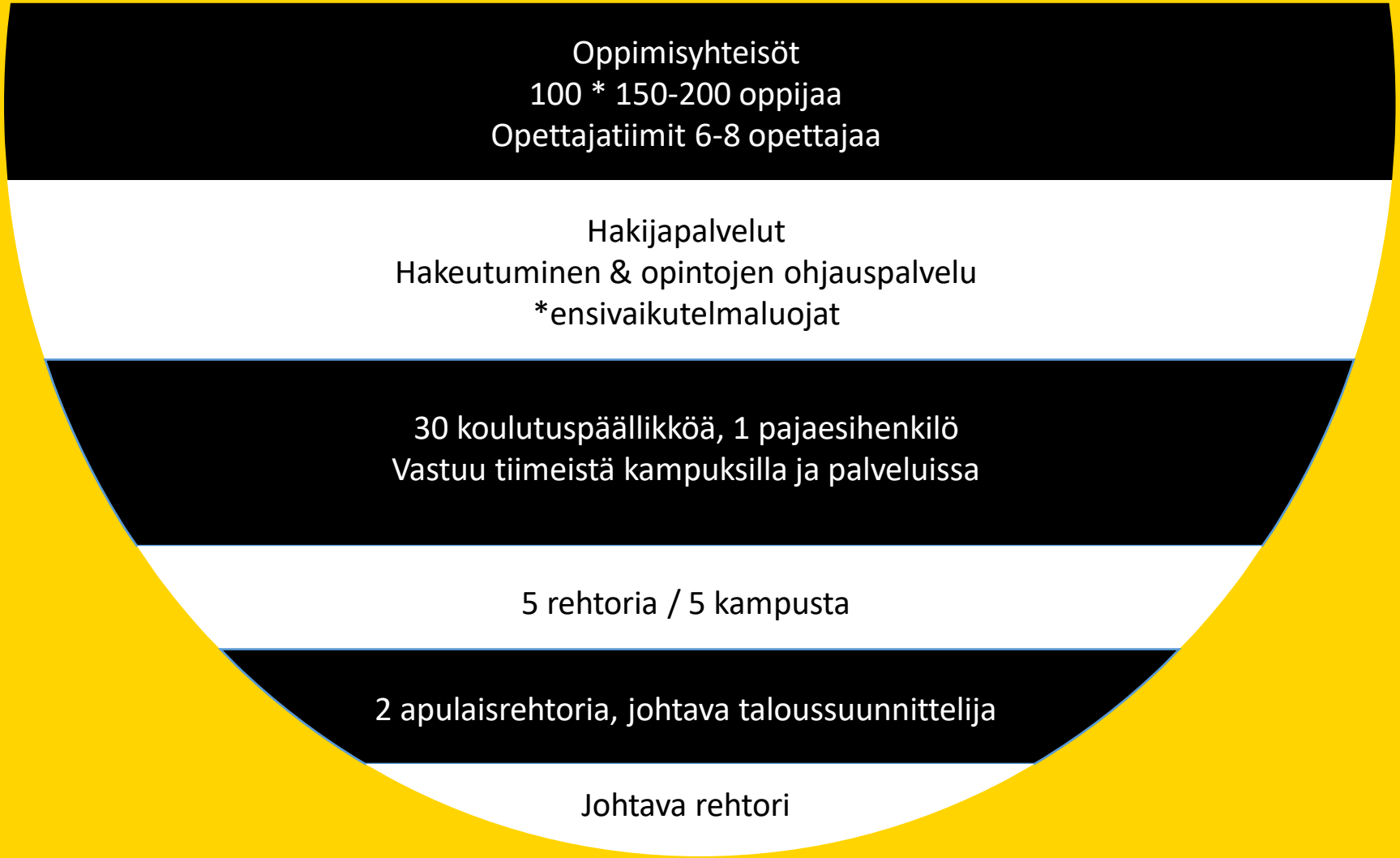
Helsinki

Stadin AO

Tarkastusvaliokunta 5.3.2024

Maria Sarkkinen, ammatillisen koulutuksen päällikkö
Sari Slöör, apulaisrehtori

Asiakas eli oppija

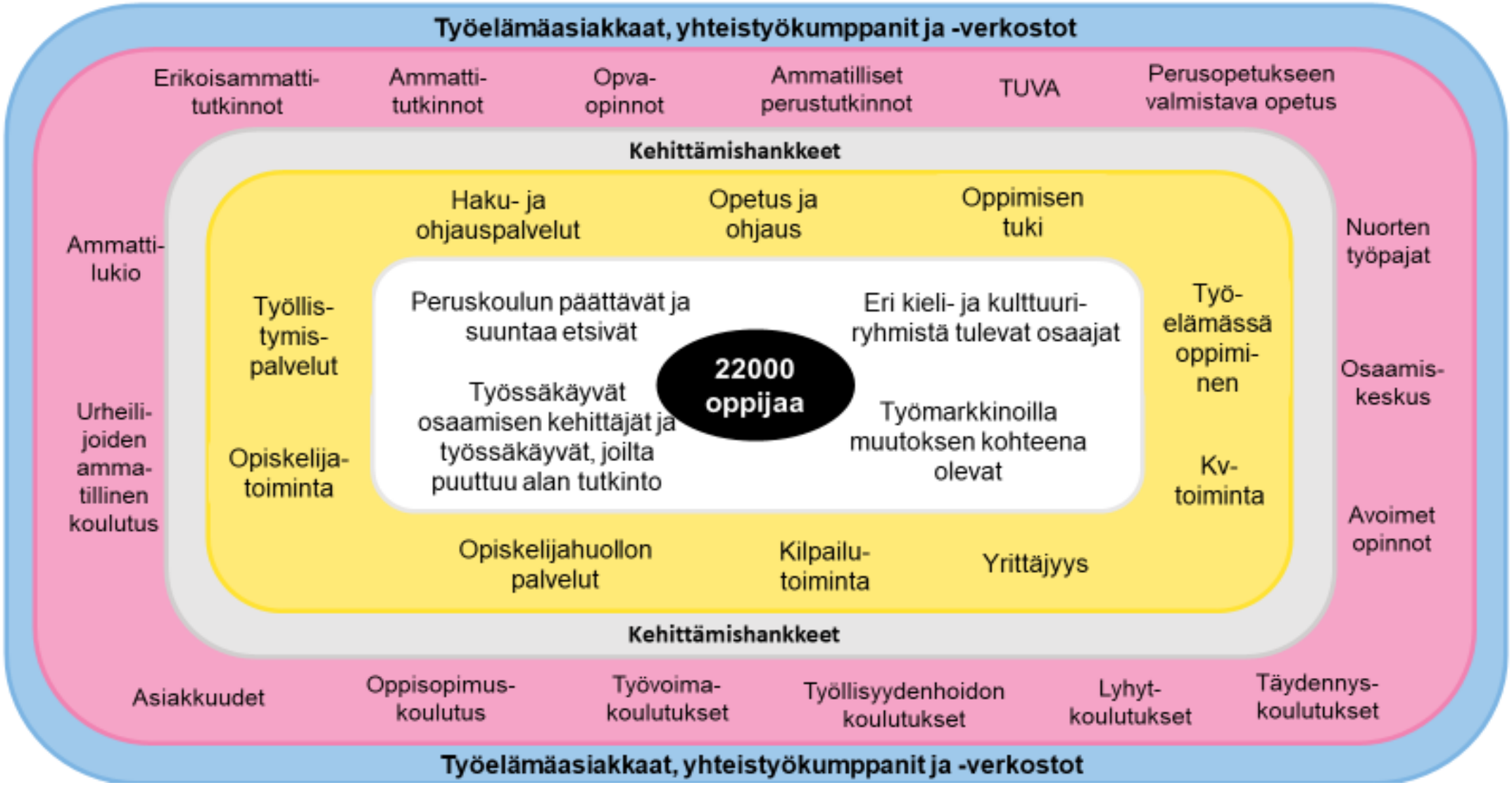

Helsinki

Stadin AO

Kasvatus ja koulutus toimiala & Helsingin kaupunki

Stadin AO:n asiakkaat ja koulutuspalvelut

Yksilölliset opintopolut

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) edellyttää, että jokaiselle ammatillisen koulutuksen opiskelijalle laaditaan urasuunnitelmalähtöinen henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (= HOKS). HOKS on oppilaitoksen ja opiskelijan välinen sopimus ja opiskelijan henkilökohtaista oppimispolkua ohjaava tärkeä työkalu.

Toimenpiteet Stadin AO:ssa:

Stadin AO:ssa tehtiin organisaatiouudistus 2018, jolloin kaikille viidelle kampuksille muodostettiin 150-200 opiskelijan oppimisyhteisöt. Jokaista oppimisyhteisöä ohjaa monialainen pedagoginen tiimi, johon kuuluu ammatillisia ja yhteisten opintojen (YTO) opettajia, erityisopettaja, S2-opettaja, opinto-ohjaaja ja mahdollisia muita opetuksen ja ohjauksen tukihenkilöitä. Tiimin jäsenet vastaavat yhdessä oppimisyhteisön opiskelijoiden ohjaamisesta valmentajamaisella, yhdessä ohjautuvuutta tukevalla pedagogisella otteella. Organisaatiouudistus tehtiin vastamaan lakiuudistusta, jotta pystymme tarjoamaan yksilölliset opintopolut.

Koko oppimisyhteisö on vastuussa laadukkaasta HOKS-prosessista, mutta omaopettajalla on siitä päävastuu.
Omaopettaja

- laatii jokaiselle opiskelijalleen HOKSin 30 pv:n sisällä opintojen aloittamisesta yhteistyössä opiskelijan, alaikäisen opiskelijan huoltajan sekä tarvittaessa oppimisen tuen henkilöstön kanssa. Työpaikan edustaja osallistuu HOKSin laatimiseen opiskelijan työelämässä oppimisen suunnittelun osalta.
- seuraa opiskelijan tavoitteiden saavuttamista ja opintojen aikaisia muutostilanteita ja päivittää HOKSia säännöllisesti yhdessä opiskelijan kanssa.
- tekee kaikki henkilökohtaistamista koskevat kirjaukset Wilmaan opiskelijan HOKS-lomakkeelle ja OPS-puuhun..
- HOKS seurantaa pystytään tekemään sitä varten kehitetyltä tietotyöpöydältä

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa oppimisen päivä on joka päivä. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa opiskelija:

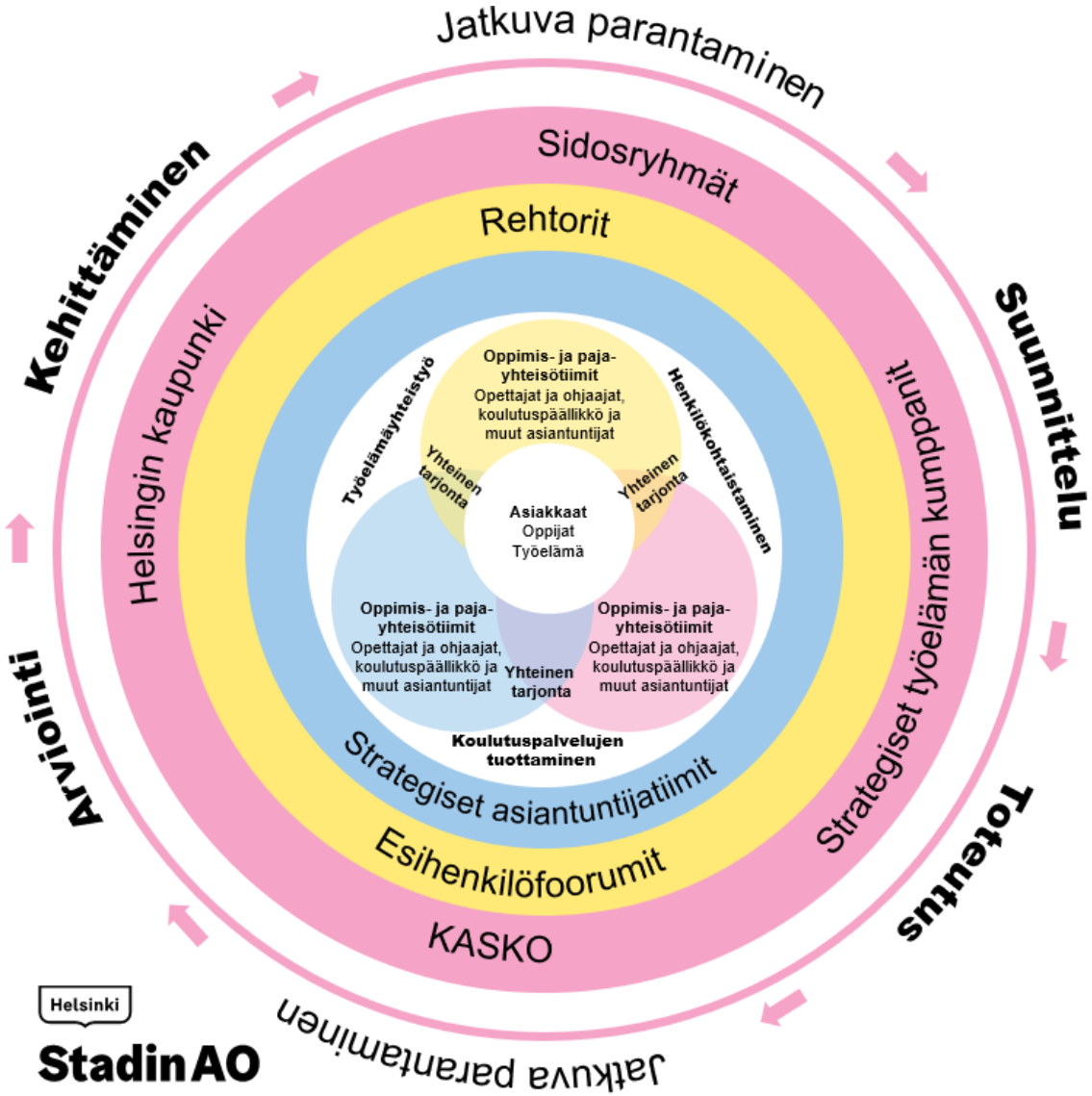
- aloittaa opintonsa eri kohdissa vuotta sekä etenee ja valmistuu joustavasti yksilöllisillä aikatauluilla (kaikki kalenterivuoden päivät käytössä)
- osallistuu oman henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa (HOKS) laadintaan heti opintojen alussa ja päivittämiseen aina tarvittaessa
- saa aiemmin hankkimansa osaamisen tunnistettua ja tunnustettua,
- hankkii puuttuvan osaamisen henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa mukaisesti erilaisissa oppimisympäristöissä parhaiten itselleen sopivilla oppimistyyleillä
- saa opetusta ja ohjausta kaikkina oppilaitoksen työpäivinä ja opiskelee oman aikataulunsa mukaisesti,
- saa aina tarvitessaan tukea, erityistä tukea ja muita ohjaus- ja tukipalveluja.

Yksilöllisillä opintopoluilla on pystytty tarjoamaan jokaiselle oppijalle oma oppimisen aikaikkuna.

Helsinki

Stadin AO

Oppimisyhteisö- ja tiimimalli

Helsinki
StadinAO

Tiimien toiminta perustuu jatkuvan parantamisen periaatteeseen. Toiminnan keskiössä ovat asiakkaamme eli oppijat ja työelämä. Oppimisyhteisötiimit on muodostettu kampuksittain. Tiimien muodostamisessa huomioidaan toimipaikkojen ja alojen erot. Tavoitteena on muodostaa oppimisyhteisötiimit monialaisesti ja näin varmistaa oppijoiden sujuvat ja yksilölliset opintopolut kohti työelämää tai jatko-opintoja.

Helsingin kaupungin ja sen kasvatuksen ja koulutuksen toimialan strategia sekä painopisteet ohjaavat oppilaitoksen toimintaa. Kasvatuksen ja koulutuksen hallinto- ja tukipalvelut tukevat henkilöstöä työssään.

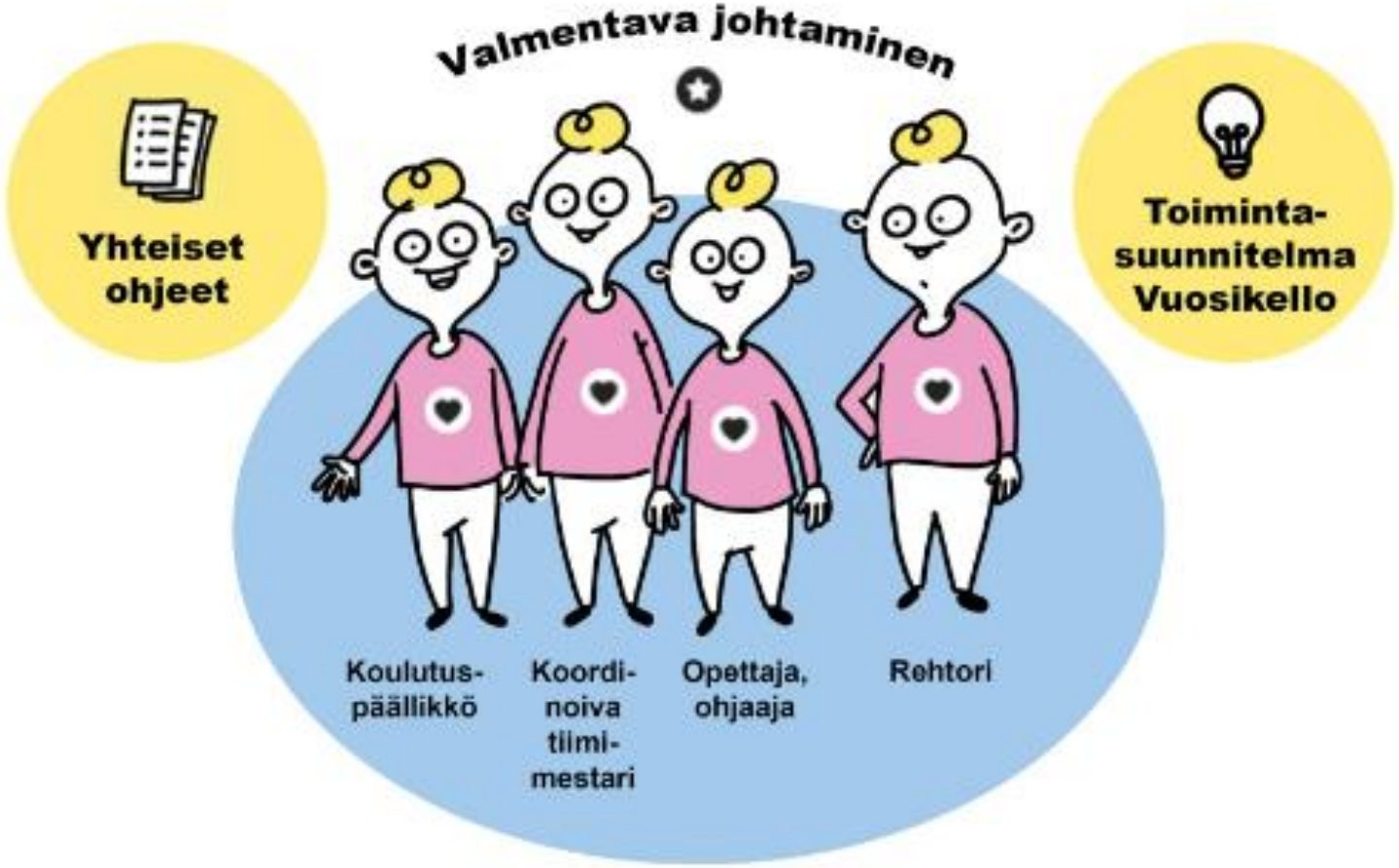
Oppimisyhteisöjen opettajat, ohjaajat, koulutuspäällikkö ja muut asiantuntijat jakavat ja hyödyntävät monialaista osaamista sekä suunnittelevat, toteuttavat, arvioivat ja kehittävät koulutuspalveluja, työelämäyhteistyötä sekä opetusta ja ohjausta.

Koulutuspäällikkö osallistuu tiiviisti tiimien toimintaan, vastaa kokonaisuudesta sekä yhteistyöstä oman tiiminsä ja muiden tiimien välillä. Tiimi kantaa vastuuta yhdessä ja tekee yhteistyötä oppilaitoksen muiden tiimien ja asiantuntijoiden kanssa.

Oppimisyhteisötiimien tukena toimivat myös strategiset asiantuntijatiimit, rehtorit ja esihenkilöfoorumit. Heidän tehtävänään on auttaa strategisten painopistealuetavoitteiden saavuttamisessa ja kehittää Stadin AO:n toimintaa yhdessä oppimisyhteisöjen kanssa.

Helsinki
StadinAO

Tiimin tehtävät

Yhteistyö ja toimintakulttuuri

Työelämässä tapahtuva oppiminen

Reformin mukainen muutos on kehittänyt Stadin AO:n ja työelämän välistä yhteistyötä terävöittäen työelämässä tapahtuvaan oppimiseen liittyviä prosesseja.

Yhteinen tahtotilamme on viedä oppimista mahdollisimman paljon työelämään. Työelämän kanssa tehtävän yhteistyön avulla varmistetaan, että opiskelijan osaaminen vastaa työelämän osaamistarpeita. Kaikkiin ammatillisiin tutkintoihin (perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinto) kuuluu työelämässä oppimista.

Työelämässä oppiminen suunnitellaan aina yhdessä opiskelijan, työpaikkaohjaajan ja (oma)opettajan kesken opiskelijan tavoitteista käsin osana opiskelijan HOKSia. Työelämässä oppimisen ohella osaamista voidaan täydentää muissa oppimisympäristöissä, kuten oppilaitoksessa tai verkko-opinnoissa. Työelämässä oppimiseen liittyy myös saavutetun osaamisen osoittaminen. Tavoitteena on, että kaikki näytöt suoritetaan aidoissa työympäristöissä työpaikoilla.

Liitteessä 1 kuvattu tarkemmin Stadin AO:n työelämäyhteistyötä

Laadukas ja vastavuoroinen työelämäyhteistyö

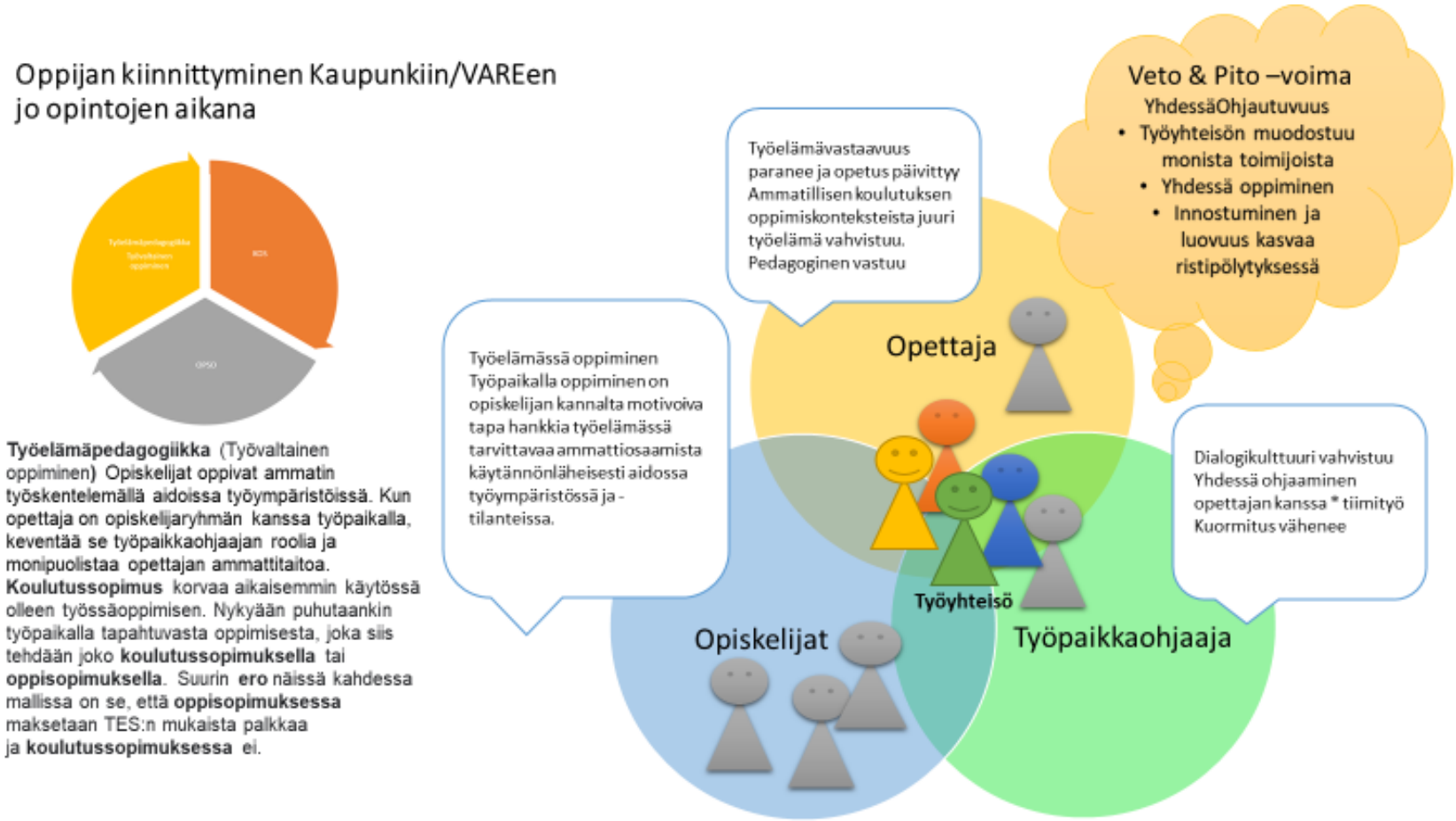
- Toiminnan **keskiössä on asiakaslähtöinen ja vastavuoroinen työelämäyhteistyö**, jota tehdään eri tasoilla strategisesta kehittämisestä arjen yhteistyöhön.
- Laadukas työelämäyhteistyö
  - mahdollistaa opiskelijoille yksilöllisiä opintopolkuja
  - tarjoaa opiskelijoille työllistymisen mahdollisuuksia ja työelämälle osaavia tekijöitä
  - luo edellytykset työpaikkojen ja oppilaitoksen henkilöstön osaamisen kehittämiselle siten, että osaamistarpeet ja odotukset täyttyvät.
- **Työelämäyhteistyötä tekee koko henkilöstö.**
  - Työelämäyhteistyön periaatteet ja toimintaohjeet on kuvattu Stadin AO:n Toimintakäsikirjassa

Helsinki
StadinAO
2

Alueellisiin työelämätarpeisiin vastaaminen

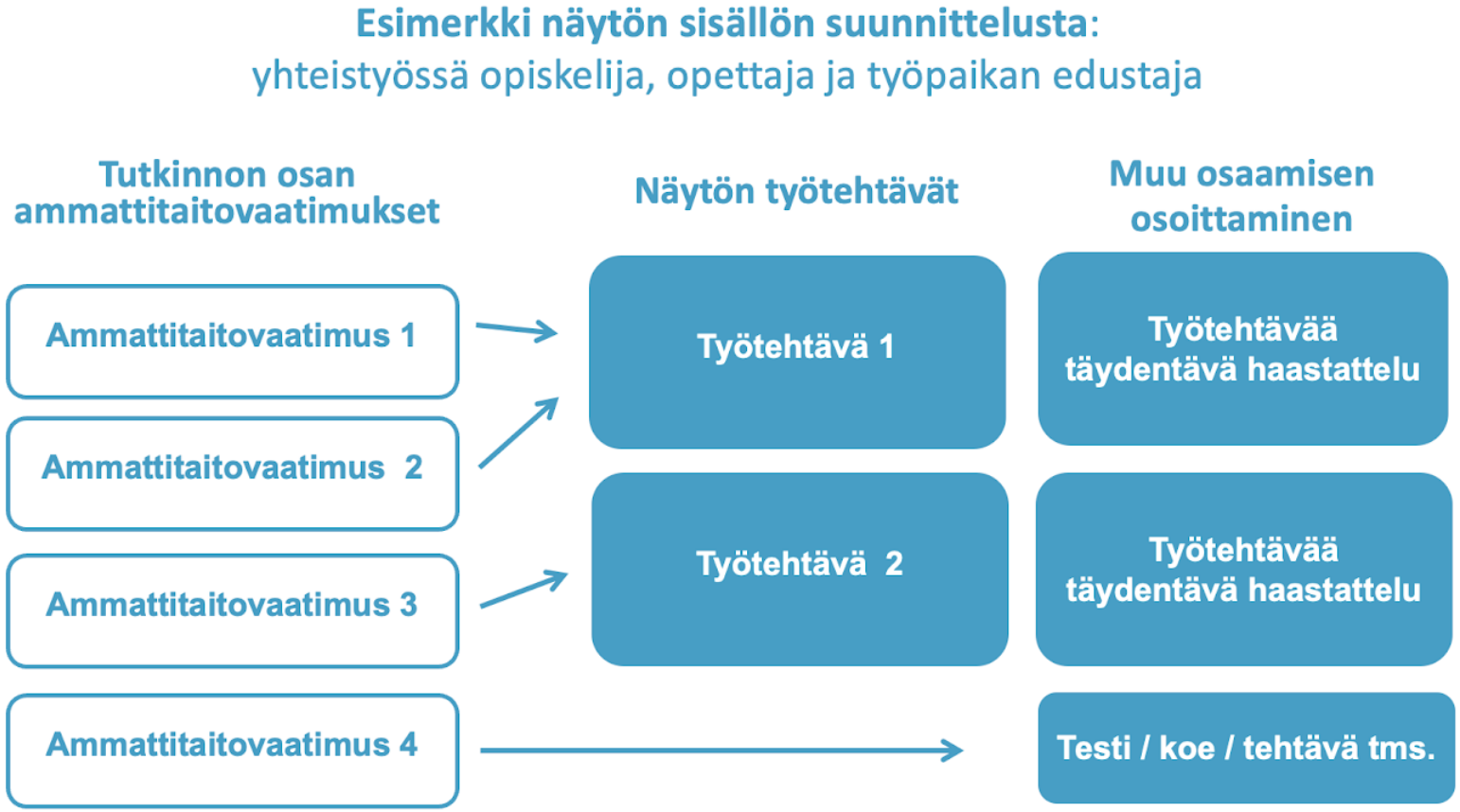
- Työelämän osaamistarpeisiin on onnistuttu vastaamaan monin tavoin. Esimerkiksi Helsingin kaupungin varhaiskasvatuksessa on reagoitu nopeasti lastenhoitajien työvoimapulaan hyödyntäen oppisopimuskoulutusta
- Olemme kehittäneet ennen kaikkea työelämäpedagogiikka, jotta olemme pystyneet vastaamaan alueellisiin työelämätarpeisiin esimerkiksi rakennusalalla, varhaiskasvatuksessa sekä sosiaali- ja terveystoimiala
- **LIITTEESSÄ 1** on kuvattu tarkemmin työelämäyhteistyöstä

.

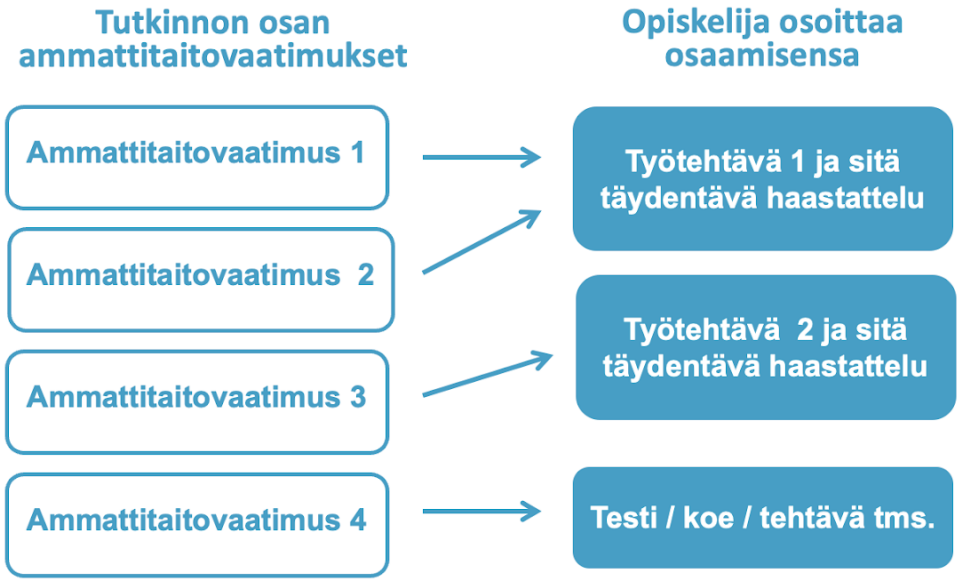

Osaamisen osoittaminen ja arviointi

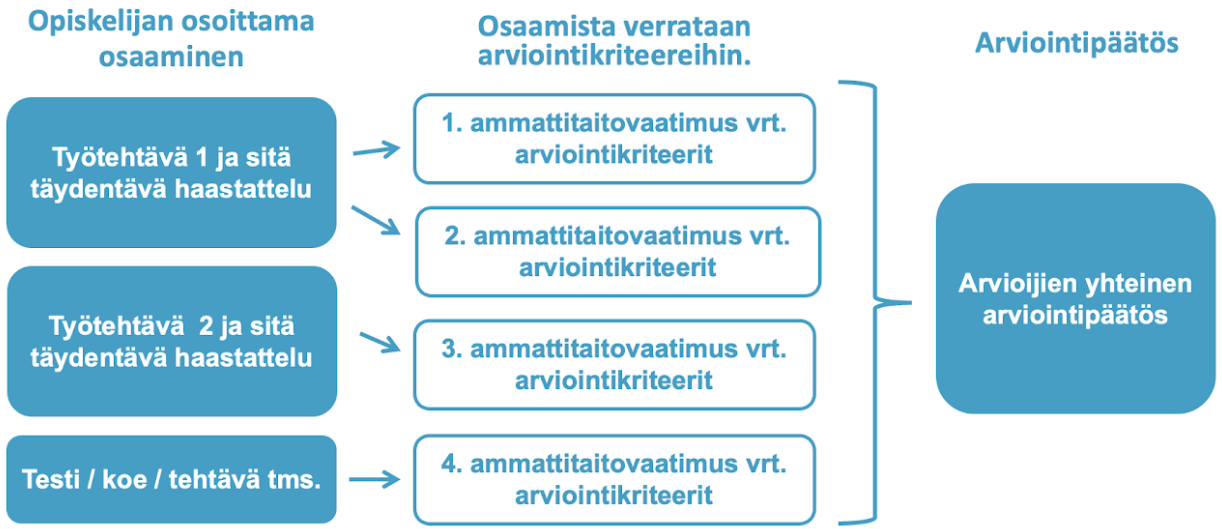
- Stadin AO:n osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien (OAT) yhteiset osat kuvaavat tutkintojen yhteiset käytännöt arvioinnissa sekä tarkentavat lainsäädännön ja OPH:n määräysten menettelyt. Yhteiset OAT:t on julkaistu ePerusteissa. OAT on tukenut osaamisen osoittamisen prosessia. Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma avulla on pystytty tasalaatuiseen osaamisen arviointiin.
- Näytöistä on kertynyt kokemusta jo näyttötutkintojärjestelmän ja ammattiosaamisen näyttöjen kautta ennen reformia. Reformin tuoma muutos ei ollut suurta.
- Yhteisten tutkinnon osien näyttöjä on pyritty mahdollisuuksien mukaan suorittamaan yhdessä ammatillisten tutkinnon osien näyttöjen kanssa.

Esimerkki osaamisen osoittamisesta:
opettaja-arvioija ja/tai työpaikka-arvioija havainnoi
opiskelijan osaamista alaan ja työtehtäviin soveltuvilla tavoilla

Esimerkki näytön arviointipäätöksestä:
opettaja- ja työpaikka-arvioija tekevät
yhteisen arviointipäätöksen arviointikeskustelussa

Haasteet reformin toimeenpanossa

Rahoitus
- Ennakointi ja toiminnan suunnittelu haastavaa, kun rahoituspäätös tiedetään myöhään.
- Rahoitusten hakeminen työllistävää, monta eri rahoitushakua vuoden sisällä.
- Strategiarahoitus muuttunut täysin hankerahoitukseksi. Jaetaan vain todella suurille verkostoille.

HOKS
- Haasteena suuri Koski-tietokantaan menevien pakollisten kirjausten määrä, joka vie opettajan ohjausaikaa.
- Markkinoilla ei ole opiskelijalähtöistä HOKS-työkalua

Yhteiskuntavastuu
- Stadin AO:ssa 45 % opiskelijoista on muunkielisiä ja 23% erityistä tukea tarvitsevia.
- Eriarvoistumisen negatiivinen kehitys tulisi katkaista. Ongelma näkyy peruskoulusta lähtien eroina luku- ja kirjoitustaidossa, harrastuneisuudessa, koulutuksessa ja lopulta työllistymisessä sekä sairastuvuutena.
- Oppivelvollisuusiän laajentuminen on tehnyt näkyväksi, että koko ikäluokassa kaikilla ei ole vielä 16-vuotiaana riittävää kykyä suoriutua ammatillisesta tai lukiotutkinnosta.
- Nykyjärjestelmässä ei kyetä riittävällä tavalla huomioimaan opiskelijoita, joiden kohdalla tutkinnon suorittaminen ei ole ainakaan väliaikaisesti realistisesti mahdollista esimerkiksi psyykkisen toimintakyvyn vuoksi.

Opiskelija- ja työelämäpalautteet(Arvo)
- Vapaaehtoisuuteen perustuva palautteen antaminen ei voi olla rahoituksen peruste

Opettajien pedagogisten taitojen päivittäminen
- Reformin mukainen toiminta vaatii opettajilta taitoja toimia kaikissa nykyisissä oppimiskonteksteissa. Tähän ei ole riittävästi panostettu kaikkien niiden opettajien kohdalla, joilla pitkä työura opettajana takana.

Opettajien vuosityöaika
- Markkinoilla ei ole sellaista työkalua, jolla voitaisiin tehdä kalenterivuodeksi koko tiimille läpinäkyvää suunnittelua

Kiitos

Helsinki

StadinAO